

Pressiteade

Luxembourg, 21. veebruar 2022

ELi ühtsest turust saadav kasu investeerimisfondidele ei ole endiselt suures osas realiseerunud

ELil on raamistik investeerimisfondide ELi ühtse piiriülese turu loomiseks ja ELi kodanike investeringute kaitse tagamiseks. Täna avaldatud Euroopa Kontrollikoja eriaruandes tõdetakse aga, et selle kõiki ambitsioonikaid eesmärke ei ole saavutatud ning paljud võimalikud eelised investoritele jäävad kasutamata. Investeerimisfondide tõelist ühtset turgu ei ole saavutatud ja piiriülest tegevust on endiselt vähe. Fondide üle ei tehta kõigis liikmesriikides endiselt järjepidevat järelevalvet, investorite kaitse on ikka veel nõrk ja süsteemseid riske ei jälgita piisavalt.

Investeerimisfondidel on Euroopa kapitaliturgude liidus keskne roll: need aitavad investoritel oma kapitali tõhusalt jaotada. 2020. aastal oli investeerimisfondidel kogu ELis varasid pea 19 triljoni euro väärtuses. Peaaegu 70 % ELi fondide turust on endiselt koondunud vaid nelja liikmesriiki: Luksemburg, Iirimaa, Saksamaa ja Prantsusmaa. Selleks et edendada tugevat ja tootlikku investeerimisfondide sektorit ning kaitsta investoreid, on EL loonud investeerimisfondide õigusraamistiku, et tagada ühetaoliste eeskirjade kohaldamine kogu ühtsel turul.

„Loodeti, et paremini integreeritud investeerimisfondide turg võimaldab ELi ettevõtjatele mitmekesisemaid rahastamisallikaid ning pakub investoritele paremat kaitset ja laiemat valikut,“ ütles auditit juhtinud kontrollikoja liige Rimantas Šadžius. „Kuid piiriüleste tõkked püsivad, järelevalvestandardid on ELis endiselt erinevad ja kõiki potentsiaalseid eeliseid ei ole saavutatud.“

Audiitorid leidsid, et ELi investeerimiskeskonnast saadavat kasu piiravad endiselt mitmed puudused. Tõeliselt piiriülene investeerimistegevus on endiselt harv: enamikus ELi riikides turustatakse investeerimisfonde peamiselt siseturul. Lisaks leidsid audiitorid, et paljud investorite oodatavad eelised, nagu madalamad tasud ja rohkem valikuvõimalusi, ei ole veel realiseerunud: kulud on jätkuvalt suured ja erinevad liikmesriigiti märkimisväärselt. Turule sisenemise tõkked püsivad, mis tähendab, et ikka veel puuduvad võrdsed tingimused. Audiitorid märgivad ka, et ELi õigusega ei saa reguleerida teatavaid turgu mõjutavaid küsimusi, nagu maksustamine, kohalik nõudlus ja see, kus varahaldurid otsustavad oma investeerimisfonde turustada.

Audiitorite sõnul on ELi meetmed on aidanud suurendada investeerimisfondide läbipaistvust. Investorid on varasemast paremini informeeritud investeringute riskidest, tootlusest ja

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja eriaruande põhisisu. Eriaruanne on tervikuna kättesaadav veebisaidil eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

kuludest. Erinevates ELi riikides registreeritud fonde on neil aga endiselt väga raske võrrelda. Investorid ei ole ikka veel piisavalt kaitstud erinevate probleemide eest, nagu põhjendamatud kulud, mis tulenevad näiteks läbipaistmatutest müügitavadest, või finantsvahendajate poolne erapoolik nõustamine, millega neil soovitatakse nende vajadustele mittevastavaid tooteid osta. Selles kontekstis probleemiks ka n-ö rohepesu: audiitorid märgivad, et keskkonnasäästlike ja sotsiaalselt jätkusuutlike fondide märgis „ESG” on praegu reguleerimata ja seda võidakse kuritarvitada selliste toodete müümiseks, mis ei vasta kõrgetele eetikastandarditele.

Audiitorid leidsid ka probleeme seoses fondide järelevalve järjepidevuse ja tõhususega. Vastutav ELi asutus ESMA on püüdnud edendada järelevalve ühtlustatust, mille tulemusena on järelevalve veidi paranenud ja esineb vähem lahknevusi. Kuna ESMA tugineb aga liikmesriikide järelevalveasutuste heale tahtele ja oma järelevalvenõukogu koostöövalmidusele, on tal piiratud teadmised selle kohta, kas liikmesriikides tehakse samaväärset järelevalvet, ning ta ei saa mõõta, kas järelevalve ühtlustatus on paranenud.

Auditis seatakse kahtluse alla ka komisjoni seadusandliku lähenemisviisi eesmärgipärasus: investeerimisfondide piiriülest reguleerimist käsitlevad õigusaktid koosnevad peamiselt direktiividest, mida tõlgendades peavad liikmesriigid rakendama oma olukorda sobivad nõuded. Selline tava on tekitanud liikmesriikide vahel märkimisväärseid regulatiivseid erinevusi.

Audiitorid esitavad olukorra parandamiseks mitu soovitus. Nad hoiatavad aga, et tõeliselt ühtse turu saavutamiseks ei piisa ainuüksi õigusraamistiku väikestest muudatustest.

Selgitav taustteave

1985. aastal võttis EL meetmeid, et kõrvaldada tõkked, mis takistavad investeerimisfondide ELi sisepiiride ülest toimimist. Sellest ajast alates tohivad mistahes ELi liikmesriigis registreeritud fondid ja fondivalitsejad turustada oma fonde jaeinvestoritele kogu ELis, samas kui järelevalvet nende üle teevad ainult nende asukohariigi ametiasutused. 2011. aastal võimaldas alternatiivsete investeerimisfondide direktiiv turustada erifonde kõigis liikmesriikides ka üksnes kutselistele investoritele. Samal aastal asutas Euroopa Liit ameti – Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve, mille eesmärk on parandada investorite kaitset ja aidata finantsturgudel sujuvalt toimida.

Eriaruanne 04/2022 „*Investeerimisfondid: ELi meetmetega ei ole veel loodud tõelist ühtset turgu, millest investorid kasu saaksid*” on kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil (eca.europa.eu).

Auditi eesmärk on aidata suurendada finantsjärelevalve ja investorite kaitse tulemuslikkust ja tõhusust ELis.

Kontrollikoda tutvustab oma eriaruandeid Euroopa Parlamendile ja Euroopa Liidu Nõukogule ning teistele huvitatud pooltele, nagu liikmesriikide parlamendid, ettevõtlusringkondade sidusrühmad ja kodanikuühiskonna esindajad. Valdav osa aruannetes esitatud soovitustest viiakse ka ellu.

Pressikontakt

Kontrollikoja pressibüroo: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais – e-post: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – mobiil: (+352) 621 552 502
- Damijan Fišer – e-post: damijan.fiser@eca.europa.eu, mobiil: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti – e-post: claudia.spiti@eca.europa.eu, mobiil: (+352) 691 553 547